

Mgr. Zora Gonczarow : The Tragedy and the Sacrifice: Hungarian and Slovak Historiography 15 Years after the Change.

Disertační práce

Praha, FFUK, Ústav světových dějin, 2009; 249 str. rkp.;

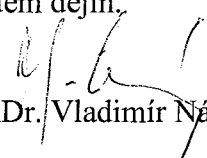
Obsahovým jádrem předložené práce Mgr. Zory Gonczarowé je srovnání východisek a ideového zaměření současné slovenské a maďarské historiografie. V tomto směru autorka dobře využila svých studijních pobytů v zahraničí, především v obou podunajských státech. Vztah mezi Budapeští a Bratislavou byl a stále je zatížen vzájemnými animozitami, které se promítají i do výkladu oné dlouhé fáze společných dějin. Mohu se přirozeně mýlit, ale obdobný typ práce nebyl v české historiografii dosud prezentován. Kladně hodnotím i skutečnost, že některé části své studie autorka již publikovala v odborném tisku.

Východiskem doktorské práce – po dvou kapitolách metodologického úvodu – je komparace pěti maďarských a šesti slovenských syntéz novodobých národních dějin. (Mám určité pochybnosti o výběru slovenských autorů, kde vedle renomovaných historiků, např. Antona Špieze, Lubomíra Liptáka a Dušana Kováče, figuruje – podle mého soudu – obskurní Stanislav Kirschbaum.)

Mgr. Zora Gonczarová pozorně sleduje různou interpretaci či různé akcenty při výkladu klíčových mezníků národních dějin obou státních celků – Trianonská smlouva, charakter státního zřízení, role osobností typu Horthyho, Bethlena, Tisa, Tukey, Hlinky, atd. Srovnává postavení obou států, které se ocitly ve klientském vztahu vůči nacistickému Německu, za druhé světové války. Podnětné je i srovnání rozdílů v používané terminologii, stejně jako komparace klíčových protivníků obou národních celků či projevů antisemitismu. S autorčinými závěry lze plně souhlasit. Onen rozdíl mezi dějinami Uher, které byly od středověku svébytným státním útvarem a které si i po roce 1526 uchovaly všechny atributy státoprávního celku a Slovenskem, které se obtížně emancipovalo až ve svazku s Českým státem, se přirozeně odráží i celkovém profilu jak maďarské, tak slovenské historiografie.

Autorka obhájila výchozí tezi své práce, tj. že historiografie je podřízena národnímu diskurzu, kdy národní pospolitost se ztotožňuje s daným výkladem dějin.

V Praze, 25. března 2009

Prof. PhDr. Nálečka, CSc